

Ändring av förordning om vissa åtgärder i syfte att bevara fiskbestånd i fråga om länder som tillåter ohållbart fiske

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2024) 407 Celexnummer 52024PC0407

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om ändring av förordning (EU) nr 1026/2012 om vissa åtgärder i syfte att bevara fiskbestånd i fråga om länder som tillåter ohållbart fiske

Sammanfattning

För att komma överens om en hållbar förvaltning av gränsöverskridande och långvandrande fiskbestånd krävs att alla berörda stater visar en genuin samarbetsvilja. EU är en lönsam destinationsmarknad för fiskeriprodukter och har därför ett särskilt ansvar att se till att skyldigheten att samarbeta uppfylls.

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1026/2012 om vissa åtgärder i syfte att bevara fiskbestånd i fråga om länder som tillåter ohållbart fiske fastställs en ram för EU:s antagande av vissa åtgärder avseende tredjeländers fiskerirelaterade verksamhet och politik som tillåter ohållbart fiske. Sådana åtgärder kan inbegripa

identifiering av ett land som ett land som tillåter ohållbart fiske och införande av restriktioner för import av fisk. Detta förslag är en ändring av förordning (EU) nr 1026/2012 och syftar främst till att klargöra villkoren för att ett land ska identifieras som ett land som tillåter ohållbart fiske. Ändringen syftar också till att förtydliga och stärka samarbetsprocessen med slutmålet att så snart som möjligt få ohållbara fiskemetoder att upphöra.

Regeringen välkomnar förslaget och anser att det bör finnas en koppling mellan agerande som äventyrar den hållbara förvaltningen av bestånd av gemensamt intresse för unionen och tredjeländer, och tillträde till EU:s marknad.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Enligt Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982 (FN:s havsrättskonvention) och Förenta nationernas avtal om genomförande av bestämmelserna i Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982 om bevarande och förvaltning av gränsöverskridande och långvandrande fiskbestånd av den 4 augusti 1995 (FN:s avtal om fiskbestånd) kräver förvaltningen av vissa delade, gränsöverskridande och långvandrande fiskbestånd att alla länder i vars vatten dessa bestånd förekommer (kuststaterna) och de

länder vars fiskeflottor nyttjar dessa bestånd (fiskestaterna) samarbetar.

Det är ofta svårt att komma överens om förvaltningen av gränsöverskridande och långvandrande fiskbestånd, och det krävs att alla berörda stater visar en genuin samarbetsvilja. Om vissa stater antar unilaterala åtgärder kan detta leda till en betydande utarmning av det berörda fiskbeståndet, även om andra stater vidtar åtgärder för att minska sin fiskeansträngning. EU är en lönsam destinationsmarknad för fiskeriprodukter och har därför ett särskilt ansvar för att se till att skyldigheten att samarbeta uppfylls.

I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1026/2012 om vissa åtgärder i syfte att bevara fiskbestånd i fråga om länder som tillåter ohållbart fiske fastställs en ram för EU:s antagande av vissa åtgärder avseende tredjeländers fiskerirelaterade verksamhet och politik som tillåter ohållbart fiske; syftet är att säkerställa ett långsiktigt bevarande av bestånd av gemensamt intresse för unionen och dessa tredjeländer. Sådana åtgärder kan inbegripa identifiering av ett land som ett land som tillåter ohållbart fiske och införande av kvantitativa restriktioner för import av fisk från ett bestånd av gemensamt intresse som har fångats under överinseende av det landet och för import av fiskeriprodukter som är framställda av eller innehåller sådan fisk.

Den ram som fastställs i förordning (EU) nr 1026/2012 har använts endast en gång, under 2013, för att införa importrestriktioner och hamnåtgärder riktade mot färöiskt fiske efter både sill och makrill. Detta spelade en avgörande roll för att ett avtal om gemensamt nyttjande av makrill kunde ingås och undertecknas 2014. EU upphävde de åtgärder som antagits i enlighet med förordning (EU) nr 1026/2012 under 2014, efter det att avtalet om gemensamt nyttjande undertecknats och de kvoter som ökats unilateralt och som hade lett till ohållbart fiske minskats.

1.2 Förslagets innehåll

Detta förslag är en ändring av förordning (EU) nr 1026/2012 och syftar främst till att klargöra vissa element i villkoren för att ett land ska identifieras som ett land som tillåter ohållbart fiske för att öka rättssäkerheten. Genom ändringen klargörs kravet på samarbete inom ramen för FN:s havsrättskonvention och FN:s avtal om fiskbestånd, samt att ett land kan anses tillåta ohållbart fiske om det inte genomför de nödvändiga åtgärderna, och att sådana åtgärder omfattar kontrollåtgärder.

Ändringen syftar också till att förtydliga och stärka samarbetsprocessen före och efter det att EU vidtar åtgärder, med slutmålet att så snart som möjligt få ohållbara fiskemetoder att upphöra.

Kommissionen anger att förslaget är i linje med del VI (Extern politik) i förordning (EU) nr 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken. Där föreskrivs att unionen ska sköta sina externa förbindelser på fiskeriområdet i enlighet med sina internationella förpliktelser. Förslaget är även i linje med unionens miljö- och handelspolitik.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget har inga effekter på svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Förslaget har inga budgetära konsekvenser. Förordning (EU) nr 1026/2012 fastställer ramen för antagandet av vissa åtgärder avseende tredjeländers fiskerirelaterade verksamhet och fiskeripolitik. Den ger kommissionen befogenhet att agera (identifiera ett land och införa åtgärder) endast under särskilda omständigheter, och det är inte känt på förhand när dessa omständigheter kommer att uppstå och villkoren för att förordningen ska tillämpas kommer att vara uppfyllda.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. Bland dessa mål och principer ingår både ekosystemansatsen och försiktighetsansatsen. Regeringen anser

således att fiske- och vattenbruksverksamheterna ska vara miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett sätt som är förenligt med målen om att uppnå nytta i ekonomiskt, socialt och sysselsättningshänseende. Därtill ska verksamheterna bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen som en del av ett långsiktigt hållbart livsmedelssystem samtidigt som det hållbara småskaliga fiskets konkurrenskraft, som är beroende av livskraftiga bestånd, långsiktigt värnas. Regeringens målsättning är därför också att åtgärderna ska vara i linje med relevanta delar av Livsmedelsstrategin, Agenda 2030 och proposition 2023/24:156, Ett levande hav – ökat skydd, minskad övergödning och ett hållbart fiske. Regeringen anser vidare att förvaltningen av fisk och dess predatorer samt fisket ska styras av alla tre hållbarhetsdimensioner; den miljömässiga, den ekonomiska och den sociala men att det är centralt att den kortsiktiga förvaltningen utformas för att kunna möjliggöra långsiktig hållbarhet (prop. 2023/24:156).

När det gäller förvaltningen av bestånd av gemensamt intresse för unionen och tredjeländer, anser regeringen att det bör finnas en koppling mellan agerande som äventyrar den hållbara förvaltningen av bestånden, och tillträde till EU:s marknad. Regeringen välkomnar därför förslaget i syfte att öka rättssäkerheten genom att klargöra villkoren för att ett land ska identifieras som ett land som tillåter ohållbart fiske, samt

förtydliga och stärka samarbetsprocessen före och efter det att EU vidtar åtgärder, med slutmålet att så snart som möjligt få ohållbara fiskemetoder att upphöra.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är inte kända. Över lag väntas medlemsstaterna välkomna kommissionens förslag mot bakgrund av pågående diskussioner på fiskeområdet. Flera medlemsstater har uttryckt ståndpunkter i linje med kommissionens förslag när det gäller import till EU av fiskeprodukter från länder som äventyrar den hållbara förvaltningen av gemensamma bestånd.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artiklarna 43.2 och 207 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionen anger att förslaget omfattas av unionens exklusiva befogenhet i enlighet med artikel 3.1 d i fördraget om Europeiska

unionens funktionssätt. Subsidiaritetsprincipen är därför inte tillämplig. Kommissionen anger vidare att inga betänkligheter föreligger vad gäller proportionalitetsprincipen eftersom förslaget består av riktade ändringar som syftar till att förtydliga vissa bestämmelser i förordning (EU) nr 1026/2012. Regeringen delar kommissionens bedömning.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens förslag till förordning är föremål för ordinarie beslutsprocess och kommer att diskuteras i rådsarbetsgruppen för fiskefrågor med ett inledande möte i oktober 2024. Tidplanen för Europaparlamentets behandling är inte känd.

4.2 Fackuttryck och termer

Klicka här för att skriva text.